

Многогодишна финансова рамка на Европейския съюз

Дата на публикуване:

четвъртък, 23 Юли, 2020 - 09:41

Секция: [Анализи](#) ^[1]

Многогодишна финансова рамка на Европейския съюз (Multiannual financial framework)

Какво представлява Многогодишната финансова рамка?

През 80-те години на ХХ век, нарастващото несъответствие между наличните ресурси и бюджетните потребности предизвиква период на конфликти между институциите. Поради това, се заражда концепцията за дългогодишен финансов план, който да засили бюджетната дисциплина и да гарантира стабилност чрез планиране и по-ясно потребление на собствените ресурси. Първото междуинституционално споразумение за тази цел е подписано през 1988 г., като съдържа първата финансова рамка за периода 1988 – 1992 г., известна още като пакет *Делор I*.

С Договора от Лисабон (2009), МФР се превръща от споразумение в правно обвързващ акт. Тя се основава на член 312 от Договора за функционирането на Европейския съюз, в който се посочват функциите на новата МФР:

- Определяне на размера на годишните тавани на бюджетните кредити
- Предвижда всички други разпоредби, необходими за нормалното протичане на годишната бюджетна процедура

Многогодишната финансова рамка (МФР) се установява период от пет до седем години, като годишният бюджет се създава в съответствие с *таваните* поставени в нея.

Таваните са максималните годишни суми, които се определят по МФР. Те ограничават паричните суми, които могат да бъдат изразходвани от бюджета на ЕС, в шест области на политиката (Конкурентоспособност, Икономическо, социално и териториално сближаване, Устойчив растеж, Сигурност, Външни политически действия на ЕС, Администрация) и като цяло през целия период.

Настоящата многогодишна финансова рамка, обхващаща периода 2014 – 2020 е първата, приета според новите разпоредби след изменянето на Договорите.

Договаряне и приемане на проекта за МФР

Главните действащи институции са [Европейският съвет](#) и [Съветът на ЕС](#) и [Европейската комисия](#), като преговорите по МФР започват няколко години преди началото на периода, обхванат от нея.

Началото на процеса поставя Европейската комисия, която представя т.нар. *пакет за многогодишната финансова рамка*, като сред най-важните документи са *регламентът за многогодишната финансова рамка*, с който се определят сумите, които ЕС може да изразходва и *решението за собствените ресурси*, чрез което се определят източниците на приходи на ЕС. Също така, ЕК прави предложения за секторни програми за новия програмен период.

За работата по пакета за МФР отговаря [Съвет по общи въпроси](#), който изготвя *преговорна кутия*. В проекта за преговорна кутия се включват въпросите, по които има необходимост от политически насоки и определяне на приоритетите от Европейския съвет. Целта на този проект е да улесни подготовката на проекта за заключения на Европейския съвет по МФР.

Съответно, лидерите на ЕС, заседаващи в Европейския съвет, предоставят политически насоки относно дългосрочния бюджет. Въз основа на тези насоки, Съветът на ЕС формира своята позиция.

Съветът на ЕС има основна роля, тъй като той осигурява участието на всички държави членки в проекта за МФР.

За приключване на процеса, Съветът иска одобрението на Европейския парламент. Той може да одобри или отхвърли позицията на Съвета, но не може да я изменя. Когато ЕП приеме позицията на Съвета, последният приема проекта за МФР с единодушие.

Приходи на Европейския съюз

Разходите на ЕС се финансират от приходи от различни източници:

- Собствени ресурси на Съюза – съставляват по-голямата част от приходите на ЕС, като се генерират от мита от вносни стоки от трети страни; вноски на държавите членки на базата на ДДС и вноски на държавите членки въз основа на brutния национален доход. Собствените ресурси на ЕС изцяло финансират годишния бюджет.
- Излишък – суми, останали след плащанията от предходната година
- Други източници – глоби, наложени на компании, нарушаващи правото на ЕС в областта на конкуренцията и др.

Съветът на ЕС определя максималния размер на собствените ресурси заедно с границите на разходите в МФР.

По данни на българското министерство на финансите за 2020 г., най-голям процент собствени ресурси идват от вноски базирани на БНД на държавите членки (69.6%), след което вноски на база на ДДС от държавите членки (16.4%) и накрая приходи от мита, наложени на вносни стоки от трети страни (14%).

Вноски на държавите членки към собствените ресурси на ЕС

Вноските на държавите членки на ЕС се изчисляват на базата на процент от БНД на съответната държава членка. За периода 2014 – 2020, вноската се равнява на приблизително 1% от БНД. За 2018 г. данните за вноските от БНД са следните:

Държавите, които имат по-висок БНД съответно плащат по-висока вноска, докато държавите с по-нисък БНД плащат по-ниска вноска. От тук държавите се разделят на две групи:

- Нетни донори – Държавите, които плащат повече, отколкото получават
- Нетни реципиенти – Държавите, които плащат по-малко отколкото получават

Например Германия е нетен донор, тъй като, за 2018 г., вноската ѝ (22 трлн евро) е по-висока от получените ресурси (12 млрд. евро), докато България, за същата година, внася по-малко (378 млн. евро), а получава повече (2 млрд. евро), съответно тя е нетен реципиент.

Поради тази причина, някои от държавите са се споразумели за отстъпки към вноската си. Такива държави са Дания, Нидерландия, Германия, Австрия и Швеция, както и Великобритания, до прекратяването на членството си в ЕС.

Многогодишна финансова рамка за периода 2021 – 2027

На 2 май 2018 г. Европейската комисия приема предложение за пакет за МФР за периода 2021 – 2027 г. В следствие на пандемичната обстановка, причинена от вируса COVID-19, на 27 май 2020 г., ЕК предлага нов пакет за МФР, включващ нов инструмент, с цел улесняване на икономическото възстановяване от щетите, причинени от пандемията.

Предложението на Комисията включва преработен дългосрочен бюджет на ЕС в размер от 1 100 млрд. евро за периода 2021 – 2027 г., както и временния инструмент Next Generation EU в размер от 750 млрд. евро.

На 17 и 18 юли 2020 г. се проведе извънредно заседание на Европейския съвет. Председателят Шарл Мишел, набеляза шест „градивни елемента“ за споразумение:

1. Размер на МФР

Председателят на Европейския съвет предложи да се заделят 1074 млрд. евро за изпълнение на дългосрочните цели на ЕС и за запазване на пълния капацитет на плана за възстановяване.

1. Отстъпки

Отстъпките за Дания, Германия, Нидерландия, Австрия и Швеция се запазват под формата на еднократни суми.

1. Размер на фонда за възстановяване

Комисията ще бъде оправомощена да сключва заеми на обща стойност до 750 млрд. евро, като тези средства могат да се използват за финансиране на заеми и разходи, разпределени по програмите на МФР.

1. Заеми и безвъзмездни средства

Запазва се балансът между заемите, гаранциите и безвъзмездните средства, за да се избегне прекомерното натоварване на държавите членки с високи равнища на дълг.

1. Разпределение на средствата по Механизма за възстановяване и устойчивост

Предложението гарантира, че средствата са насочени към най-силно засегнатите от кризата държави и сектори: през **2021** и **2022** г. ще бъдат поети задължения за 70% от Механизма за възстановяване и устойчивост. През **2023** г. ще бъдат поети задължения за 30%, като се има предвид спадът на БВП през 2020 г. и 2021 г. Общият финансов пакет следва да бъде изплатен до **2026** г.

1. Управление и обвързаност с условия

Първото условие гласи, че държавите членки следва да изготвят национални планове за възстановяване и устойчивост за периода 2021 – 2023 г., на базата на предложението.

Второто условие е, че 30% от финансирането ще бъде насочено към проекти в областта на климата.

Третото условие е свързано с принципите на върховенството на правото и европейските ценности.

След двете дати за обсъждане между лидерите на ЕС, все още няма ясно споразумение за следващия дългосрочен бюджет на Съюза. Въпреки това, лидерите на ЕС продължават преговорите за споразумение.

Автор: **Кирил Камбуров**

Източници: *europa.eu*

Начало Актуално Ресурси Инициативи Председателство на ЕС

Контакт с Gateway Europe За нас

Copyright © 2003-2022 Europe.bg / ISBN 954-91317-1-8

Source URL: <http://www.europa.bg/bg/mnogogodishna-finansova-ramka-na-evropeyskiya-suyuz>

Връзки

[1] <http://www.europa.bg/bg/articles/analysis>